
UDK338.47:656.61:504.054(05)

ISSN 0554-6397

IZDAVAČ:

DRUŠTVO ZA PROUČAVANJE
I UNAPREĐENJE POMORSTVA
REPUBLIKE HRVATSKE

PUBLISHER:

CROATIAN ASSOCIATION
OF MARITIME SCIENCE
AND TRANSPORT

POMORSKI ZBORNIK	GOD. 43	STR. 366
ANNALS OF MARITIME STUDIES	YEAR 43	PAGES 366

RIJEKA, 2005.

UREDNIŠTVO POMORSKOG ZBORNIKA / NATIONAL EDITORIAL BOARD

Glavni urednik / Editor in Chief:

Miodrag Milošević

Uredništvo / Editorial board:

prof. dr. sc. Čedomir Benac	Građevinski fakultet Rijeka
prof. dr. sc. Dragan Bolanča	Pravni fakultet Split
doc. dr. sc. Dragan Čišić	Pomorski fakultet Rijeka
prof. dr. sc. Čedomir Dundović	Pomorski fakultet Rijeka
prof. dr. sc. Ivo Grabovac	Pravni fakultet Split
prof. dr. sc. Blanka Kesić	Pomorski fakultet Rijeka
doc. dr. sc. Dušan Vrus	DPUPRH
prof. dr. sc. Damir Zec	Pomorski fakultet Rijeka

MEĐUNARODNO UREDNIŠTVO / INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

dr. sc. Marco Benacchio	Genoa University
prof. dr. sc. Kristi Bombol	Bitola University
doc. dr. sc. Chantal N.M. Cheung Tam He	Rotterdam Erazmus University
prof. dr. sc. Kevin Cullinane	Hong Kong Polytechnic University
dr. sc. Pietro Evangelista	CNR, IRAT, Naples
prof. dr. sc. Manolis Kavussanos	Athens University of Economics and Business
prof. dr. sc. Marko Pavliha	Ljubljana University
prof. dr. sc. Osman Kamil Sag	Istanbul Technical University, Maritime Faculty
prof. dr. sc. Marielle Sturm	FNRI, Paris
prof. dr. sc. George Vlachos	Piraeus University
prof. dr. sc. Manfred Zachcial	Bremen University

Lektor / Language Editor: Borislav Ostojić (hrvatski jezik / Croatian)

Prevoditelji sažetaka / Translators of Summaries: Zdenka Rogić (engleski jezik / English) : mr. sc. Aristide Spinčić (talijanski jezik / Italian)

Pomorski zbornik izlazi jednom godišnje. Naklada ovog broja 250 primjeraka.
The Annals of Maritime Studies are issued yearly in 250 copies.

Priprema i tisak / Electronic typeface and print: Fintrade&Tours d.o.o., Rijeka

Tiskano u rujnu 2006. / Printed in September 2006

POMORSKI ZBORNIK br. 43/2005. tiskan je uz pripomoć:

- 1) MINISTARSTVA ZNANOSTI I TEHNOLOGIJE REPUBLIKE HRVATSKE, Zagreb
- 2) MINISTARSTVA MORA, TURIZMA, PROMETA I RAZVITKA REPUBLIKE HRVATSKE, Zagreb
- 3) PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE, Rijeka

IZDAVAČ / PUBLISHER:

DRUŠTVO ZA PROUČAVANJE I UNAPREĐENJE POMORSTVA REPUBLIKE
HRVATSKE

CROATIAN ASSOCIATION OF MARITIME SCIENCE AND TRANSPORT

Adresa / Address: Riva 16/V., p.p. 301, 51000 Rijeka, Croatia

Tel./Fax: +385 (0)51 334 210

GSM: +385 (0)98 258 399

E-mail: dpuprh@inet.hr

ČLANOVI UPRAVE / THE MANAGEMENT

Predsjednik / President:

prof. dr. sc. Blanka Kesić

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

Dopredsjednik / Vice President:

prof. dr. sc. Pavao Komadina

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

Članovi Upravnog odbora / Members:

prof. dr. sc. Čedomir Dundović

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

prof. dr. sc. Boris Glavan

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

prof. dr. sc. Ivo Grabovac

Pravni fakultet Split / Split University

prof. dr. sc. Vinko Hlača

Pravni fakultet Rijeka / Rijeka University

prof. dr. sc. Jozo Lovrić

Veleučilište u Dubrovniku / Dubrovnik Polytechnic

prof. dr. sc. Boris Pritchard

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

Članovi Nadzornog odbora / Supervisory Board:

prof. dr. sc. Josip Brnić

Tehnički fakultet Rijeka / Rijeka University

prof. dr. sc. Vinko Kandžija

Ekonomski fakultet Rijeka / Rijeka University

prof. dr. sc. Josip Kirinčić

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

Glavni tajnik / Secretary:

Miodrag Milošević

Pomorski fakultet Rijeka / Rijeka University

pomorski zbornik

Annals of Maritime Studies

KNJIGA 43

BOOK 43

RIJEKA, 2005.

RECENZENTI / REVIEWERS

(prema abecednom redu / in alphabetical order):

Dr. sc. Hrvoje Baričević	Dr. sc. Robert Mohović, Rijeka
Dr. sc. Čedomir Benac, Rijeka	Dr. sc. Edna Mrnjavac, Rijeka
Dr. sc. Dragan Bolanča, Split	Dr. sc. Ivan Nemarnik, Rijeka
Dr. sc. Desimir Bošković, Poreč	Dr. sc. Mirko Orlić, Zagreb
Dr. sc. Rudolf Capar, Rijeka	Dr. sc. Miroslava Pasarić, Zagreb
Dr. sc. Dragan Čišić, Rijeka	Dr. sc. Jože Perić, Rijeka
Dr. sc. Petar Čumbelić, Dubrovnik	Dr. sc. Tibor Pogany, Rijeka
Dr. sc. Čedomir Dundović, Rijeka	Dr. sc. Željko Potočnjak, Zagreb
Dr. sc. Ivan Frančišković, Rijeka	Dr. sc. Zmagoslav Prelec, Rijeka
Dr. sc. Bernard Franković, Rijeka	Dr. sc. Igor Rožanić, Rijeka
Dr. sc. Boris Glavan, Rijeka	Dr. sc. Nikola Stražičić, Rijeka
Dr. sc. Ivo Grabovac, Split	Dr. sc. Enco Tireli, Rijeka
Dr. sc. Vinko Hlača, Rijeka	Mr. sc. Igor Vio, Rijeka
Dr. sc. Mirjana Hrs-Brenko, Rovinj	Dr. sc. Ivica Vilibić, Split
Dr. sc. Blanka Kesić, Rijeka	Dr. sc. Duško Vranić, Rijeka
Dr. sc. Pavao Komadina, Rijeka	Dr. sc. Dušan Vrus, Rijeka
Dr. sc. Serđo Kos, Rijeka	Dr. sc. Dušan Zavodnik, Rovinj
Mirjana Legac, Rijeka	Dr. sc. Damir Zec, Rijeka
Dr. sc. Axel Luttenberger, Rijeka	Dr. sc. Ratko Zelenika, Rijeka
Dr. sc. Dragan Martinović, Rijeka	Dr. sc. Zdenka Zenzerović, Rijeka
Dr. sc. Ivan Mencer, Rijeka	Dr. sc. Šime Županović, Split
Dr. sc. Luko Milić, Dubrovnik	

Klasifikaciju UDK izvršila Sveučilišna knjižnica Sveučilišta u Rijeci.

POMORSKI ZBORNIK

Godina 43.

Strana 366

Rijeka, 2005.

SADRŽAJ

Uvodnik	13
Dragan ČIŠIĆ, Pavao Komadina, Bojan HLAČA: Using Networks to Measure Properties of Mediterranean Linear Transport System (<i>Original scientific paper</i>).....	15
Edward SWEENEY, Pietro EVANGELISTA: Port Community Learning Needs: Analysis and Design (<i>Original scientific paper</i>).....	27
Evangelia SELKOU, Michael ROU: Container Shipping Policy and Models of Multi-Level Governance (<i>Preliminary communication</i>).....	45
Damir ZEC, Vlado FRANČIĆ, Juraj BUKŠA: Ocjena djelotvornosti ukljanjanja onečišćenja mora primjenom analize predložaka (<i>Pregledni rad</i>).....	63
Siniša VILKE: Konceptija razvitka sjevernojadranskih luka Rijeke, Kopra i Trsta (<i>Prethodno priopćenje</i>).....	85
Čedomir DUNDOVIĆ, Blanka KESIĆ, Ines KOLANOVIĆ: Značenje i uloga izgradnje prometnih koridora u razvitku luke Ploče (<i>Prethodno priopćenje</i>).....	113
Juraj BUKŠA: Prikaz značenja <i>short sea shipping-a</i> i modaliteti uključivanja u projekt short sea shipping (<i>Stručni rad</i>).....	131
Drago PUPAVAC, Barbara RUDIĆ, Saša HIRNIG: Feeder Service and Container Train – The Main Links in the Logistics Chain on Rijeka Transport Route (<i>Pregledni rad</i>)	141

Tanja POLETAN JUGOVIĆ, Jadranka JURČIĆ: Logistički špediterski operator kao perspektiva klasičnoga špeditera (<i>Prethodno priopćenje</i>).....	151
Zdenka ZENZEROVIĆ: Kvantitativne metode u funkciji optimalnoga funkcioniranja sustava kontejnerskoga prijevoza morem (<i>Pregledni rad</i>).....	165
Nenad DOMIJAN, Hrvoje MIHANOVIĆ, Nenad LEDER, Zvonko GRŽETIĆ: Harmonička i spektralna analiza morskih struja u sjevernom dijelu Riječkog zaljeva (<i>Stručni rad</i>).....	193
Zmagoslav PRELEC, Tomislav MRAKOVČIĆ, Viktor DRAGIČEVIĆ: Technical and Environmental Aspects of Shipboard Incinerators Design (<i>Pregledni rad</i>)	207
Daniela GRAČAN, Romina ALKIER RADNIĆ: Ekološki aspekti razvoja nautičkog turizma europskog dijela Mediterana (<i>Pregledni rad</i>)	219
Dean BERNEČIĆ: MAN B&W, Wärstilä ili Mitsubishi (<i>Prethodno priopćenje</i>)	239
Maksim KLARIN, Pavao KOMADINA: Vidljivost sa zapovjedničkog mosta (<i>Pregledni rad</i>)	251
Đivo BAŠIĆ: Ribarstvo Dalmacije u XIX. i XX. stoljeću (<i>Pregledni rad</i>)	261
Ivo GRABOVAC: Suvremeno tumačenje klauzule F.I.O.S.T. (<i>Izvorni znanstveni rad</i>).....	285
Marinko Đ. UČUR: Međunarodna konvencija o građanskoj odgovornosti za štetu zbog onečišćenja pogonskim uljem (2001) (<i>Pregledni rad</i>).....	293
Axel LUTTENBERGER: Izazovi autonomnog reguliranja statusa pomoraca u Republici Hrvatskoj (<i>Stručni rad</i>)	307

Mijo BILIČIĆ:	
Birokracija kao oblik i faza organizacijske socijalne strukture <i>(Prethodno priopćenje)</i>	315
Jakov KARMELIĆ:	
U povodu 50-te godišnjice početka kontejnerizacije <i>(Stručni rad)</i>	327
Izvješća	
18. Bienalni međunarodni kongres Turizam i hotelska industrija 2006.: Novi trendovi u turističkom i hotelskom menadžmentu 03. -05. svibnja 2006., Opatija, Hrvatska.....	335
Poslijediplomski znanstveni doktorski studij "Pomorstvo".....	341
Osvrti	
Velike obljetnice pomorskog školstva u Malom Lošinjju	351
In memoriam	
Prof. Anton Simonović	355
Kapetan Božo Lovričević	359
<i>Upute suradnicima</i>	363

CONTENTS

Editorial	13
Dragan ČIŠIĆ, Pavao Komadina, Bojan HLAČA: Using Networks to Measure Properties of Mediterranean Linear Transport System (<i>Original scientific paper</i>).....	15
Edward SWEENEY, Pietro EVANGELISTA: Port Community Learning Needs: Analysis and Design (<i>Original scientific paper</i>)	27
Evangelia SELKOU, Michael ROU: Container Shipping Policy and Models of Multi-Level Governance (<i>Preliminary communication</i>).....	45
Damir ZEC, Vlado FRANČIĆ, Juraj BUKŠA: Scenario-based Evaluation of Oil Spill Clean-up Operations Effectiveness (<i>Review</i>)	63
Siniša VILKE: Development Concept for the North Adriatic Ports of Rijeka, Koper and Trieste (<i>Preliminary communication</i>).....	85
Čedomir DUNDOVIĆ, Blanka KESIĆ, Ines KOLANOVIĆ: The Significance and Role of the Construction of Traffic Corridors in the Development of the Port of Ploče (<i>Preliminary communication</i>).....	113
Juraj BUKŠA: The Meaning of the Short Sea Shipping and the Short Sea Shipping Project Joining Modalities (<i>Professional paper</i>)	131
Drago PUPAVAC, Barbara RUDIĆ, Saša HIRNIG: Feeder Service and Container Train – The Main Links in the Logistics Chain on Rijeka Transport Route (<i>Review</i>)	141

Tanja POLETAN JUGOVIĆ, Jadranka JURČIĆ: Logistics Forwarder Operator as Perspective of the Classic Forwarder (<i>Preliminary communication</i>).....	151
Zdenka ZENZEROVIĆ: Quantitative Methods in the Function of Optimum Functioning of the Containerised Maritime Transport System (<i>Review</i>)	165
Nenad DOMIJAN, Hrvoje MIHANOVIĆ, Nenad LEDER, Zvonko GRŽETIĆ: Harmonic and Spectral Analysis of Current Measurements in the Northern part of the Rijeka Bay (<i>Professional paper</i>)	193
Zmagoslav PRELEC, Tomislav MRAKOVČIĆ, Viktor DRAGIČEVIĆ: Technical and Environmental Aspects of Shipboard Incinerators Design (<i>Review</i>).....	207
Daniela GRAČAN, Romina ALKIER RADNIĆ: Ecological Aspect of the Development of Nautical Tourism in the European Mediterranean (<i>Review</i>).....	219
Dean BERNEČIĆ: MAN B&W, Wärstilä or Mitsubishi (<i>Preliminary communication</i>)	239
Maksim KLARIN, Pavao KOMADINA: Navigatin bridge visibility (<i>Review</i>).....	251
Đivo BAŠIĆ: Fishing in Dalmatia in the 19th and 20th Centuries (<i>Review</i>)	261
Ivo GRABOVAC: Contemporary Interpretation of the F.I.O.S.T. Clause (<i>Original scientific paper</i>)	285
Marinko Đ. UČUR: International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage (<i>Review</i>).....	293
Axel LUTTENBERGER: Challenges of the Autonomous Regulation of Seafarer’s Status in the Republic of Croatia (<i>Professional paper</i>).....	307

Mijo BILIČIĆ:	
Bureaucracy as a form and a stage in organizational social structure <i>(Preliminary communication)</i>	315
Jakov KARMELIĆ:	
50th Anniversary of Containerisation <i>(Professional paper)</i>	327
Reviews	
18th Biennial International Congress Tourism & Hospitality Industry 2006: New Trends in Tourism and Hospitality Management May 03-05, 2006, Opatija, Croatia.....	335
Post-Graduate Doctoral Study in Maritime Sciences.....	341
Big Anniversaries of Maritime Education at Mali Lošinj.....	351
In memoriam	
Prof. Anton Simonović.....	355
Captain Božo Lovričević.....	359
<i>Information for Contributors</i>	363

UVODNIK

U svojim strateškim ciljevima za 2005 – 2009. godinu *Europska komisija* je objavila «posebnu potrebu za jednom sveobuhvatnom politikom kojoj je cilj razvijanje i rast pomorskog gospodarstva na svaki održivi način. Takva bi politika trebala počivati na izvrsnosti pomorskoga znanstveno istraživačkog rada, tehnologije i inovativnosti».

Održivi razvoj u samom je središtu programa EU. On nalaže uzajamno jačanje gospodarskog, društvenog standarda i zaštite okoliša. U nastojanju ožvljavanja svojega gospodarstva u pomorstvu prepoznaje znatne potencijale. Procjenjuje se da između 3 i 5 % europskog bruto domaćeg proizvoda (BDP) stvaraju pomorske djelatnosti i usluge, ne uključujući vrijednosti sirovina poput nafte, plina i ribe. Pomorsko područje sudjeluje u BDP s više od 40 %.

EU ima značajno mjesto u svijetu posebice u brodarstvu, brodograđevnoj tehnologiji, obalnom turizmu, pučinskoj energiji, uključujući obnovljive energije i pomoćne usluge.

Prema istraživanjima Irskog instituta za more u budućnosti će sektori s najvećim potencijalom rasta biti kružna plovidba, luke, akvakultura, obnovljiva energija, podvodne telekomunikacije i pomorska biotehnologija. Pomorski prijevoz i luke su ključne komponente logističkih lanaca koji povezuju jedinstveno tržište sa svjetskim gospodarstvom.

Komisija Europske zajednice pripremila je ZELENU KNJIGU (SEC 2006/689) **Ususret budućoj Pomorskoj politici Unije: *Europska vizija oceana i mora.*** Temeljena na politici i poticajima EU uklapa se u Strategiju iz Lisabona kojom se nastoji uspostaviti ravnoteža između gospodarstvene, socijalne i ekološke dimenzije održivog razvoja. Očekuje se da Zelena knjiga doprinese osvješćivanju Europljana o bogatstvu njihova pomorskog nasljeđa, o važnosti oceana i mora u njihovim životima te o njihovim trajnim potencijalima da osiguraju sve veći boljitak i gospodarstvene mogućnosti. Načela dobrog upravljanja nalažu potrebu da *europska pomorska politika* obuhvati sve vidove oceana i mora. Ta politika treba biti integralna, međusektorska i multidisciplinarna, a ne tek skup vertikalnih sektorskih politika.

Društvo za unapređenje pomorstva RH i njegovo izdanje *Pomorski zbornik* upravo na takvom europskom obzoru djeluje u kontinuitetu dulje od četiri desetljeća (objavljeno 43 broja Zbornika). Svih tih godina temeljni koncept i motivacija djelovanja Društva je promicanje svijesti o kardinalnom značaju mora i neophodnosti multidisciplinarnog pristupa. Današnja europska strategija i politika potvrđuju trajne vrijednosti takva opredjeljenja i djelovanja, koje je od svojih početaka duboko europsko.

Pomorski zbornik danas ima internacionalni uređivački postav: National editorial board (7 članova) i International editorial board (11 članova). To je rezultiralo suradnjom brojnih autora koji se bave znanosti o pomorstvu iz Italije, Grčke, Francuske i drugih

svjetskih centara. Iz tih svjetskih izvora otvaraju se komparativne vizure sagledavanja pojava, metoda istraživanja i rezultata. (Uredniku dr. sc. Dušanu Vrusu valja zahvaliti za ta otvaranja.)

U *Pomorskom zborniku* br. 43. objavljeni su radovi s područja brodarstva, luka, turizma, pomorske politike, prava, navigacije, tehnike i drugih područja vezanih za pomorstvo koji daju uvid u recentne pojave i procese u svjetskom pomorstvu, tematske preokupacije znanstvenika i ciljeve državnih i društvenih asocijacija.

Zahvaljujući kolegijalnoj podršci Pomorskog fakulteta u Rijeci i skromnim, ali stalnim sredstvima Ministarstva znanosti i tehnologije RH, Pomorski zbornik opstaje u redovitom izlaženju radi svojih vjernih pretplatnika i kontinuiteta u integralnom tretmanu pomorstva.

Uredništvo